

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

ב: עין משפט
ג: נר מצוה

מסורת הש"ס

ואי לורבא מרבנן הוא. העד: אפי' לעולם. של צעל דין. לזרזא דרבנן
זי לאו דכי רמי אנפשיה מדכר שפיר לא הוה סמיך אפסיקא למיקס
ואפסיקו: מחסם. מנמנס. תמה על רב זאבי טעויה דרבנן: הסוללוים.
מלי קרקע. ודק נמי ארס לקבור בתל משוס דלזין בני ארס מטיין מן

שטרו ככ"ד יש לומר דע"ה בשטר לא חשיב שטר אלא אותו שיש בו
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא

לם א מ"י פ"ח מ"ג
עדות הלכה ג סג
עשין קט טושי' ח"ת
ס"מ מ"ב ספ"ט ז'
ב ג ד ה ח ט י טו
מלכות עומתת ממ
הלכה ג'
טושי' ח"ת ס"מ
מ ספ"ט ז'
ב ד ח טושי' ח"ת
ס"מ מ"ב ספ"ט ז'

א) הלכות פט"ו מ"ב
ב) מ"ב ס"ג
ג) ד' ו"ט פ"ה דקט
ד) הלכות פט"ו מ"ב
ה) הלכות פט"ו מ"ב
ו) הלכות פט"ו מ"ב
ז) הלכות פט"ו מ"ב
ח) הלכות פט"ו מ"ב
ט) הלכות פט"ו מ"ב
י) הלכות פט"ו מ"ב

הדך לעבור עלי. ועיר ודרך לקמן
מפרש להו: אחד חדשות. שאין זמן וחוק
שלל הוה כאלו מל דאיכא לתימר כיון
חדשה היא אם איתא שנקבת שם ממ
מדכר דכיר ליה אפי"ה טמאות מספק
דכיון דמסוכה לעיר איכא למימר אשה
יחידה הלכה הקברה שם נפל שנה:
הרחוקות. דלזין אשה יחידה הולכת
שם: חדשות טעויות. דלמ איתא דנקב
כיה הו דיעי ליה: ישנות טמאות. שכבר
נשתמך הדבר מן היודעים: ואזו הוא
קרוכס. לעיר שאלו אומרים עליה
שאף החדשה טמאה חמשים אמה:
ואזו היא ינסה. שאלו אומרים עליה
שאפי' היא רחוקה טמאה ששים שנה:

איזא צורבא מרבנן הוא אפילו עצמו כי הא
דרב אשי הוה ידיע ליה בסהרותא לרב
כהנא אמר ליה מי דכיר מר האי סהרותא
אמר ליה לא ולא הכי והכי הוה א"ל לא
ידענא לסוף אידכר רב אשי אסהיד ליה
חזייה לרב כהנא דהוה מחסם א"ל מי סברת
עך קא סמיכנא אנא הוא דרמאי אנפשא
ואדברו י'תנן תהם התוללויות הקרובות בין
לעיר ובין לדרך אחד החדשות ואחד ישנות
טמאות הרחוקות החדשות טהורות ישנות
טמאות איזויה קרובה חמשים אמה ואזו היא
ישנה ששים שנה דברי ר"מ רבי יהודה אומר
קרובה שאין קרובה הימנה ישנה שאין
אדם זוכרה מאי עיר ומאי דרך אילימא עיר
עך מושב דרך דרך מושב מספקאי מי
מוחוקינן טומאה והאמר ריש לקיש י'עילה
מצאו וטהרו ארץ ישראל א"ר יורא יעיר עיר
הסמוכה לבית הקברות ודרך דרך בית
הקברות בשלמא דרך בית הקברות דומיין
דמתרמי בין השמשות ומקורו קברו בתל
אלא עיר הסמוכה לבית הקברות כוליה
לבית הקברות אולי אומר רבי חנינא 'מתוך
שהנשים קבורות שם נפליהן ומכין שתיין
ורועותיהם עד חמשים אמה אזלא איהו
לחודה טפי דברא איניש בהרה ולבית
הקברות אזלא הלכך טומאה בארץ ישראל
לא מוחוקינן אמר רב חסדא ש"מ מרבי מאיר
האי סהרותא עד שתיין מידכר טפי לא
מידכר אלא היא התם הוא דלא רמיה עליה
אבל הבא יכיון דרמי עליה אפילו מובא גמיה:
מתני' זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו
של חברי וזה אומר זה כתב ידו וזה כתב ידו
של חברי הרי אלו נאמנין זה אומר זה כתב
ידו וזה אומר זה כתב ידו צריכין לצרף עמהם
אחר דברי רבי וחכמים אומרים אינם צריכין
לצרף עמה אחר האלא נאמנין אדם לומר זה
כתב ידי: ג' כשתמיצי לומר לדברי רבי
על

תוספות ר"ד

מעיית ולפא אויר
הבייתא ששון שאין נאמנין
ר"ז אמר ר"י ור"י
גינה חשובה כרמי
לא אמר להו ג'וליס
אם או קריבים אתם
נאמנין משום דמסלקי
לאו תורתא ערות לגמרי
אבל כשהוא קרובים
יהיה או קרובים היינם
בין דמורו והשתא כתי
עדות גינה ומסרה ליה
היה ימנה בלחורו הו
היה ר"י ור"י הדא
השתא הם כרמי לערות
ואמר ליה היינו קרובים
לא היינו קרובים ור"י
לא מהמינין לכתריא.
ומקשינן אמאי קאמר ר"י
שאין נאמנין ובמנין ביה
ר"י ור"י גינה ועל כן
מקשינן בין על אנשים
היו בין על קטנים
בין על קרובים הרי אלא
א"ר נאמן אוקי ר"י לבטרי
ר"י אוקי משונה בחוקת
מיה מרי דהיה אנכסי
ובן שישא רב טשיא
ידן נכסי פירוש מבי
קריעותיו אתו ב' תרי
ואמר כשהוא תלמיך
פי' ברא ואתו ב' תרי
ואמר כשהוא ששון הו
ואר"א אוקי ר"י לבטרי
ר"י אוקי נכסים בחוקת
פי' שישא פי' ואפי'
שפסא מלהו מנאמינן
מירו דברא כתי חספ
דמיא רב טשיא שיש
ג' נכסין ביד הלוקח ואר"י
דאוקי נכסים בחוקת רב
שיא ואלא אפון פי' אוקי
נכסים בחוקת רב טשיא
אלא דאת ליה חוקת
דאבהתי פירוש חוקת
שכספיי הללו הרי של
באותו אבל ליה חוקת
דאבהתי אלא חוקת
דג' נכסים פירוש שקאם
הוא והחוקת כרו ארשתין
כשהוא ששון וכן ובשאר
ששון וכן פי' כתיובי'
ב' מבייתו אית חוקת
חוקת לבטרי כמיהו פי'
פי' דבייתא א"ר אברו
אין מוקיין את העדים
אלא בפניהם ומכחישי
את העדים שלא בפניהם
הומה שלא בפניהם ר"י
הומה לא הוי הכתובה
מירא הו' פירוש הכתובה
דמעני כבאש וזם בעי'
בפניהם אבל הכתובה
לדא מינע' אלא בעי'
בפניהם פי' ח' המורה נהי
הומה לא הוי לנעוט לא
נפשות ולא מוקי הכתובה
הוי לבטל ערוץ: אמר ר'י
אור שכתב יוצא ממקום
אחר משטר שקרא עליו
עירי והחוקת ככ"ד אין
נאמנין קרא עליו ערערו
אין לא קרא עליו ערערו
והחוקת ככ"ד לא סמיך
ליה לרב אפי' דאמר ר"א
אין משטר שקרא עליו ערערו
החוקת ככ"ד אין עירי וא"י לא קרא עליו ערערו הישין ודלמ הואו נטיה מוקיין הוא: אמרי הנרצח אין מקיימין את
השטר אלא משטר שרות והלקיחות אלו כן שנים ע"י שרות הללו מקיימין שטר שלישי מהם אם דומין החתימות וכפשו
פי' כשהן כלא ערערו ולא פליגי הנרצח אבויא אמר רבני שתי שרות של שתי שרות כגון לרא מקיימי משה ב"י
שאלכות בעליהם בשופ"ו ג' שנים אבל אם [ן] מקיימין אפי' מחר מקיימין אמר ר"י ש' רבי אבי וביצא מתי' אתר פי' ששני
שרות הללו מקיימין השלישי מן יוצאיה מתי' א"ש אתר אבל מתחת ידו לא פי' של זה הכובא את השלישי מ"ש מתחת
ידו ולא ויפ' ויפ' פי' השתכל ככתב של אותן שני שרות ולכן וחתם הואו בעצמו את השלישי דומנא וחתם את החתימת
תחתיה דלא ויתא אילי וחתם אוקי כוליה שאר לא כפי' מביין פי' שהמדיין צריך השתכל לפני רותא אה
באותו והוא ישיכול לכיון ולצמצם ולעשות כמורה: ח"ד כותב אדם ערוץ על השטר ומעיר עליה אפילו לאחר כמה שנים פי'
א) ו' ומתה ט"ז כפניה המסה מתי פי' המורה וי'

גלוין הש"ס

נ"ב שאין אדם זכיר
ע"י חס"י י"ט פ"ג ח"ג
דכ"ד ד"ה לא יסומן:

תוספות ר"ד

אם עשהו על דבר וירא
לפיכח כחובל על החיתוב
לק"ף ומציעה ומערר ע"פ
אותו כתב אפילו לע"פ
כהו שנים א"ר הניא
דכ"ד שזוכר מצמצם פי'
בלא דאית דשטר זכר
קנה מעדיותו מאיר וציא
על מרכו משטר שאין
מ"י וספ"ו פ"ה הו או
ליתקו רהמא אפי' ולא
ליתקו להותיהו לילל
כיון ששערי שיה כלי'
ומקיימי חתימתו אחרים
מעדיל על החתימה השטר
קיים ואף על פי שאינו
זכיר ערוץ ואפי' שמת
חתימתו קיימ' שערי'
המעדיל על השטר נעשה
כמי שחתמהו ערוץ כ"ד
ולא מיירי אלא כבדור
חתם ידו כגון ספר זכויות
שארם כותב בו עסקו
שלא ישבחה גם הערות
זו שאמרה לא כפי הכתב
א"ר הניא שיתנה ויה'
א"ר הניא וזהו ששורה
ממצמצם אבל אם שחתם
בעל כתבו אלא יראה יוצא
מכתב כתבו ואתי ליה
מכתב שיעיין ע"פ מקרינן
ולא יסומן) וישבחהו
וי"א אמר אף על פי
שאינו זכיר מצמצם פי'
אלא לאחר שראה השטר
גזלן בלבד וזכיר שלא
שכתבה ממנו כל זכר
דק כשזכריתו אתו נכ'ר
אבל אם אינו זכיר כלל
לא דכי אסרין כפר' ד'
אין ליתנהו גבי עדים
אם מדבריו לית ולסוה'
ואי לא מנאן רחייהו כמכתב
ומסתרי' ורחמנא אמר
מפייהו ולא מפי' כתבם:
(ואר"א) אמר רבנן שמע
מיהו ר"י יוחנן הגי' ח"י
ידעי' כשהודחתו אתר
חד מקיימו מרתי ליה
תברי' ומכריז איביא ליה
מלוה בעצמו מאי פי' אם
בעל זין ומכריז על שטר
בעל זין אמר אפילו הוה
מצמצם פי' בר אפי' אמר
(אפי' מלהו בעצמו לא
והלכתא מלוה בעצמו לא
והצרכים טרין אפילו
מלוה בעצמו פי' דאי אלו
רבי אנפשי' ומכריז שטר
לא הו' סמיך אפסיקא
למיקס לאסתרוי דא
דכ"ד ר"י הר"ל סהרותא

קרוכה הימנה אפי' היא נמוך חמשים
אמה הויה רחוקה ומדעה טהורה
דלמ איתא דהלכה אשה יחידה לקבור
לא נפקה קרובה הימנה וזוה"ל לגבי
הן: שאין אדם זוכרה. שאין אדם
אומר זכרה עלי שלל היה כאלו ידענו
נעשה מל זה כאן: עילה מלאה. עלילה
בעלמא מלאה חמשים והחוקיין זה
למלות מעיר ולטהר את ארץ ישראל
במשכת עליה בפיקן בתל. אלתא
מספיקא לא מחוקינן טומאה בקרקעה
של ארץ ישראל: ופיטרו את א"י גרסי'
ולא גרסינן כל: דמסרמי ליה שמת
של ערב השבת וזין סבות לין עד ג' שבת
הקברות: ומוהי שחין. כשאנריין עפלין
או שחומיין אותן. ואכר מן המי מטמא
כאכר מן התם כדלמרינן כהסבור
והרעוב (חולין קט"ז): ש"מ. מדקמין
לעיל אחי יהוה ששים שנים וטעמא
משום דלא דכירי לה הוה הלי סקדות'
כ': אבל הכה. ששעאבו ער דכר
אפילו טובא נמי מסמיך אסדוהי
א' מסהדי: מתני' הרי אלו
נאמיין. דליכא תרי סהדי דמסהדי
אכל תמך ומתנ: לרייטי לנרף
עמין סהדי. שיכרי כתב יד שניהם
דמיי סהדי בעינן אכל תמך
וכתב וטעמא מפרש בגמרא:
על

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כלל
יש לומר דלא חשיב שטר אלא כשעשו
מדעת שיהא מדעת המלוה שהוא חייב
או חשב שטר אלא לומר כהו שכונב עדותו
שלל מדעת המלוה לא חשיב שטר
הקשה ה"ר שמואל מוורדיין דלמר
בחוקת הנכסים (כ"ד דף ט. וס) מחאה
בעי שנים א"ר' לומר כהו ומה מועיל
כתבו כיון דלזין עשו מדעת המחזיק
ולפי מה שפירשנו עדות מיהא הוה כל
זמן שזכר אמי שפיר מיהו בלאו הכי
מתוך ר"י דגבי מחאה הקילו שניהם
אלא מדריגין דכי עמי הקילו לומר
דמחאה שלל בעינו הוה מחאה אפי'
שעלפמייהו א"ר ישמע ומכין על זה
דמכר חננה אית ליה וכן נמדועתא
בעי שנים הקילו למחול הליל אטס
מאנפיו ועוד אומר ר"י דלא בעינן דעת
שניהם והכח היה יכול להביא שטר
אם היה כתוב מקינן שטרות אכל הכה
מיירי שאינו כתוב כשד השטר אלא
זכרון דברים בעלמא וממון הייזוסלמי
נראה לפי בעינן אחר כוונה זו דקאמר
תמם כד העולם כתי ר' יוחנן כרנן
פירוש רבנינא ללי' מקיים חתימתן
אם זוכרין המלוה בלא שטר אפי' לרבי

תוספות ר"ד

אם עשהו על דבר וירא
לפיכח כחובל על החיתוב
לק"ף ומציעה ומערר ע"פ
אותו כתב אפילו לע"פ
כהו שנים א"ר הניא
דכ"ד שזוכר מצמצם פי'
בלא דאית דשטר זכר
קנה מעדיותו מאיר וציא
על מרכו משטר שאין
מ"י וספ"ו פ"ה הו או
ליתקו רהמא אפי' ולא
ליתקו להותיהו לילל
כיון ששערי שיה כלי'
ומקיימי חתימתו אחרים
מעדיל על החתימה השטר
קיים ואף על פי שאינו
זכיר ערוץ ואפי' שמת
חתימתו קיימ' שערי'
המעדיל על השטר נעשה
כמי שחתמהו ערוץ כ"ד
ולא מיירי אלא כבדור
חתם ידו כגון ספר זכויות
שארם כותב בו עסקו
שלא ישבחה גם הערות
זו שאמרה לא כפי הכתב
א"ר הניא שיתנה ויה'
א"ר הניא וזהו ששורה
ממצמצם אבל אם שחתם
בעל כתבו אלא יראה יוצא
מכתב כתבו ואתי ליה
מכתב שיעיין ע"פ מקרינן
ולא יסומן) וישבחהו
וי"א אמר אף על פי
שאינו זכיר מצמצם פי'
אלא לאחר שראה השטר
גזלן בלבד וזכיר שלא
שכתבה ממנו כל זכר
דק כשזכריתו אתו נכ'ר
אבל אם אינו זכיר כלל
לא דכי אסרין כפר' ד'
אין ליתנהו גבי עדים
אם מדבריו לית ולסוה'
ואי לא מנאן רחייהו כמכתב
ומסתרי' ורחמנא אמר
מפייהו ולא מפי' כתבם:
(ואר"א) אמר רבנן שמע
מיהו ר"י יוחנן הגי' ח"י
ידעי' כשהודחתו אתר
חד מקיימו מרתי ליה
תברי' ומכריז איביא ליה
מלוה בעצמו מאי פי' אם
בעל זין ומכריז על שטר
בעל זין אמר אפילו הוה
מצמצם פי' בר אפי' אמר
(אפי' מלהו בעצמו לא
והלכתא מלוה בעצמו לא
והצרכים טרין אפילו
מלוה בעצמו פי' דאי אלו
רבי אנפשי' ומכריז שטר
לא הו' סמיך אפסיקא
למיקס לאסתרוי דא
דכ"ד ר"י הר"ל סהרותא

קרוכה הימנה אפי' היא נמוך חמשים
אמה הויה רחוקה ומדעה טהורה
דלמ איתא דהלכה אשה יחידה לקבור
לא נפקה קרובה הימנה וזוה"ל לגבי
הן: שאין אדם זוכרה. שאין אדם
אומר זכרה עלי שלל היה כאלו ידענו
נעשה מל זה כאן: עילה מלאה. עלילה
בעלמא מלאה חמשים והחוקיין זה
למלות מעיר ולטהר את ארץ ישראל
במשכת עליה בפיקן בתל. אלתא
מספיקא לא מחוקינן טומאה בקרקעה
של ארץ ישראל: ופיטרו את א"י גרסי'
ולא גרסינן כל: דמסרמי ליה שמת
של ערב השבת וזין סבות לין עד ג' שבת
הקברות: ומוהי שחין. כשאנריין עפלין
או שחומיין אותן. ואכר מן המי מטמא
כאכר מן התם כדלמרינן כהסבור
והרעוב (חולין קט"ז): ש"מ. מדקמין
לעיל אחי יהוה ששים שנים וטעמא
משום דלא דכירי לה הוה הלי סקדות'
כ': אבל הכה. ששעאבו ער דכר
אפילו טובא נמי מסמיך אסדוהי
א' מסהדי: מתני' הרי אלו
נאמיין. דליכא תרי סהדי דמסהדי
אכל תמך ומתנ: לרייטי לנרף
עמין סהדי. שיכרי כתב יד שניהם
דמיי סהדי בעינן אכל תמך
וכתב וטעמא מפרש בגמרא:
על

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כלל
יש לומר דלא חשיב שטר אלא כשעשו
מדעת שיהא מדעת המלוה שהוא חייב
או חשב שטר אלא לומר כהו שכונב עדותו
שלל מדעת המלוה לא חשיב שטר
הקשה ה"ר שמואל מוורדיין דלמר
בחוקת הנכסים (כ"ד דף ט. וס) מחאה
בעי שנים א"ר' לומר כהו ומה מועיל
כתבו כיון דלזין עשו מדעת המחזיק
ולפי מה שפירשנו עדות מיהא הוה כל
זמן שזכר אמי שפיר מיהו בלאו הכי
מתוך ר"י דגבי מחאה הקילו שניהם
אלא מדריגין דכי עמי הקילו לומר
דמחאה שלל בעינו הוה מחאה אפי'
שעלפמייהו א"ר ישמע ומכין על זה
דמכר חננה אית ליה וכן נמדועתא
בעי שנים הקילו למחול הליל אטס
מאנפיו ועוד אומר ר"י דלא בעינן דעת
שניהם והכח היה יכול להביא שטר
אם היה כתוב מקינן שטרות אכל הכה
מיירי שאינו כתוב כשד השטר אלא
זכרון דברים בעלמא וממון הייזוסלמי
נראה לפי בעינן אחר כוונה זו דקאמר
תמם כד העולם כתי ר' יוחנן כרנן
פירוש רבנינא ללי' מקיים חתימתן
אם זוכרין המלוה בלא שטר אפי' לרבי

לרב כהנא א"ל מרמור מהו סהרותא א"ל א"ל ולא הכי והכי א"ל לא ידענא לפרך אדכרי ר'י אולי אסדי
זה חזי לרב כהנא דהוה קא מחסם פי' מנמנס פי' להפוך פי' ר"א שיעדי כהר א"ל פי' סברת עך כספנא אמר ומאי
אנפשי ואדכרי עיין בספ"ט פ"ד א' ח'ין: מתני' זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב
כתי' של חברי הרי אלו נאמנין זה אומר זה כתב ידו וזה אומר זה כתב ידו צריכין לצרף עמהם אחר דברי רבי וחכמים אומרים אינם צריכין
לצרף עמה אחר האלא נאמנין אדם לומר זה כתב ידי: ג' כשתמיצי לומר לדברי רבי על

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כלל
יש לומר דלא חשיב שטר אלא כשעשו
מדעת שיהא מדעת המלוה שהוא חייב
או חשב שטר אלא לומר כהו שכונב עדותו
שלל מדעת המלוה לא חשיב שטר
הקשה ה"ר שמואל מוורדיין דלמר
בחוקת הנכסים (כ"ד דף ט. וס) מחאה
בעי שנים א"ר' לומר כהו ומה מועיל
כתבו כיון דלזין עשו מדעת המחזיק
ולפי מה שפירשנו עדות מיהא הוה כל
זמן שזכר אמי שפיר מיהו בלאו הכי
מתוך ר"י דגבי מחאה הקילו שניהם
אלא מדריגין דכי עמי הקילו לומר
דמחאה שלל בעינו הוה מחאה אפי'
שעלפמייהו א"ר ישמע ומכין על זה
דמכר חננה אית ליה וכן נמדועתא
בעי שנים הקילו למחול הליל אטס
מאנפיו ועוד אומר ר"י דלא בעינן דעת
שניהם והכח היה יכול להביא שטר
אם היה כתוב מקינן שטרות אכל הכה
מיירי שאינו כתוב כשד השטר אלא
זכרון דברים בעלמא וממון הייזוסלמי
נראה לפי בעינן אחר כוונה זו דקאמר
תמם כד העולם כתי ר' יוחנן כרנן
פירוש רבנינא ללי' מקיים חתימתן
אם זוכרין המלוה בלא שטר אפי' לרבי

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כלל
יש לומר דלא חשיב שטר אלא כשעשו
מדעת שיהא מדעת המלוה שהוא חייב
או חשב שטר אלא לומר כהו שכונב עדותו
שלל מדעת המלוה לא חשיב שטר
הקשה ה"ר שמואל מוורדיין דלמר
בחוקת הנכסים (כ"ד דף ט. וס) מחאה
בעי שנים א"ר' לומר כהו ומה מועיל
כתבו כיון דלזין עשו מדעת המחזיק
ולפי מה שפירשנו עדות מיהא הוה כל
זמן שזכר אמי שפיר מיהו בלאו הכי
מתוך ר"י דגבי מחאה הקילו שניהם
אלא מדריגין דכי עמי הקילו לומר
דמחאה שלל בעינו הוה מחאה אפי'
שעלפמייהו א"ר ישמע ומכין על זה
דמכר חננה אית ליה וכן נמדועתא
בעי שנים הקילו למחול הליל אטס
מאנפיו ועוד אומר ר"י דלא בעינן דעת
שניהם והכח היה יכול להביא שטר
אם היה כתוב מקינן שטרות אכל הכה
מיירי שאינו כתוב כשד השטר אלא
זכרון דברים בעלמא וממון הייזוסלמי
נראה לפי בעינן אחר כוונה זו דקאמר
תמם כד העולם כתי ר' יוחנן כרנן
פירוש רבנינא ללי' מקיים חתימתן
אם זוכרין המלוה בלא שטר אפי' לרבי

לרב כהנא א"ל מרמור מהו סהרותא א"ל א"ל ולא הכי והכי א"ל לא ידענא לפרך אדכרי ר'י אולי אסדי
זה חזי לרב כהנא דהוה קא מחסם פי' מנמנס פי' להפוך פי' ר"א שיעדי כהר א"ל פי' סברת עך כספנא אמר ומאי
אנפשי ואדכרי עיין בספ"ט פ"ד א' ח'ין: מתני' זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב
כתי' של חברי הרי אלו נאמנין זה אומר זה כתב ידו וזה אומר זה כתב ידו צריכין לצרף עמהם אחר דברי רבי וחכמים אומרים אינם צריכין
לצרף עמה אחר האלא נאמנין אדם לומר זה כתב ידי: ג' כשתמיצי לומר לדברי רבי על

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כלל
יש לומר דלא חשיב שטר אלא כשעשו
מדעת שיהא מדעת המלוה שהוא חייב
או חשב שטר אלא לומר כהו שכונב עדותו
שלל מדעת המלוה לא חשיב שטר
הקשה ה"ר שמואל מוורדיין דלמר
בחוקת הנכסים (כ"ד דף ט. וס) מחאה
בעי שנים א"ר' לומר כהו ומה מועיל
כתבו כיון דלזין עשו מדעת המחזיק
ולפי מה שפירשנו עדות מיהא הוה כל
זמן שזכר אמי שפיר מיהו בלאו הכי
מתוך ר"י דגבי מחאה הקילו שניהם
אלא מדריגין דכי עמי הקילו לומר
דמחאה שלל בעינו הוה מחאה אפי'
שעלפמייהו א"ר ישמע ומכין על זה
דמכר חננה אית ליה וכן נמדועתא
בעי שנים הקילו למחול הליל אטס
מאנפיו ועוד אומר ר"י דלא בעינן דעת
שניהם והכח היה יכול להביא שטר
אם היה כתוב מקינן שטרות אכל הכה
מיירי שאינו כתוב כשד השטר אלא
זכרון דברים בעלמא וממון הייזוסלמי
נראה לפי בעינן אחר כוונה זו דקאמר
תמם כד העולם כתי ר' יוחנן כרנן
פירוש רבנינא ללי' מקיים חתימתן
אם זוכרין המלוה בלא שטר אפי' לרבי

דלמ דמיא רב אפי' רבנן מהו ערערו על אותו שטר
שני עדים דומיא דספר מקנה והא דלמר בגט פשוט (כ"ד דף קסה.)
עד אחד נכתב ועד אחד נשל פה אין מלטרפיין דמשמע הא שנים
בשטר אפילו בשתי אגרות מלטרפיין תמם מיירי כגון שהאחד בשטר
והאחד בשטר פה לא גאומר שערדה הוא
המלוה אלא שראה מסירת השטר מלוה
לגלוה דהוי שכנים החתומים בשטר
ל"ה אומר עלי מסירה כתי ועוד
דכיוסלמי מפרש עד א' בשטר היינו
שנים חתומים בשטר וקיימו כהב ידו
שני ומ"י נהי דעד אחד לא חשיב שטר
לענין שלם ינואו עדים ויחמרו
ראינו בשטר דחשבינן להו כעד מפי'
עד עדות מיהא הוי ויכול לשלוח כתב
ידו לכ"ד ולא חשיב מפייהם ולא מפי'
תמם כיון שהוא זכר העדות ורש"י
פי' בפירוש החומש ו'מפייהם ולא מפי'
תמם שלא ישלח כתב עדותו לכ"ד
א"ר אומר ר"י דע"ה מועיל בשטר אם
שני שטרות בכל אחד חסום עד א'
חשוב בשטר שלם וכו' א"ר כ' שמתמין
יעדא כתבו לכ"ד אפילו אינו זכור כל